

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวินิจฉัยเรื่องการประเมินโครงการเบี้ยผู้สูงอายุของรัฐบาลต่อผู้ร่วมโครงการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างเบี้ยผู้สูงอายุ พฤติกรรมการใช้จ่ายเบี้ย และระดับความรู้ความเข้าใจ รวมไปถึงประเมินโครงการจากความคิดเห็นและความพึงพอใจ ประเมินผลการดำเนินงานโครงการเบี้ยผู้สูงอายุและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่รัฐในการดำเนินงานโครงการเบี้ยผู้สูงอายุของรัฐบาลจากประชาชนที่ได้เบี้ยและเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการ โดยทำการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 400 ราย

5.1 สรุปผลการศึกษา

สรุปผลการศึกษาการประเมินโครงการเบี้ยผู้สูงอายุของรัฐบาลต่อผู้ร่วมโครงการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งการศึกษาได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ โดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 425 ชุด จากประชากร 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ประชากรผู้สูงอายุที่ได้เข้าร่วมโครงการเบี้ยผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่จำนวน 400 ตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling) และสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snow Ball or Chain Sampling) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 222 ราย หรือแสดงเป็นร้อยละ 55.5 อยู่ในช่วงอายุ 60-65 ปี จำนวน 148 รายหรือแสดงเป็นร้อยละ 37 โดยอยู่ในสถานภาพสมรสจำนวน 240 รายหรือแสดงเป็นร้อยละ 60 มีระดับการศึกษาสูงสุดคือประถมศึกษาจำนวน 192 รายหรือแสดงเป็นร้อยละ 48 ไม่ได้ทำงานจำนวน 260 รายหรือแสดงเป็นร้อยละ 65 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คนจำนวน 132 รายหรือแสดงเป็นร้อยละ 33 อาศัยอยู่กับลูกจำนวน 134 รายหรือแสดงเป็นร้อยละ 33.5 มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทจำนวน 180 ราย หรือแสดงเป็นร้อยละ 45 มีรายได้จากค่ารับจ้าง เป็นรายวันหรือรายงวด จำนวน 55 รายหรือแสดงเป็นร้อยละ 13.75 การออมเงินไม่มีเงินออมจำนวน 242 รายหรือแสดงเป็นร้อยละ 60.5

ด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายเบี้ยผู้สูงอายุ จำนวนเงินที่ใช้จ่ายพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้จ่ายเงินเต็มจำนวน 500 บาทจำนวน 254 ราย หรือแสดงเป็นร้อยละ 63.5 และที่ใช้จ่ายน้อยกว่า 500

บาทส่วนใหญ่ใช้จ่ายอยู่ในช่วง 200-299 บาทจำนวน 30 ราย หรือแสดงเป็นร้อยละ 7.5 ระยะเวลาการใช้จ่ายของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้จ่ายเงินหมดภายใน 2-3 สัปดาห์จำนวน 105 ราย หรือแสดงเป็นร้อยละ 26.25 ประเภทสินค้าหรือบริการที่ใช้จ่ายพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จ่ายเงินเบี่ยผู้สูงอายุใช้จ่ายซื้ออาหารและเครื่องดื่มจำนวน 295 ราย หรือแสดงเป็นร้อยละ 73.75 และใช้จ่ายประเภทอื่นๆน้อยที่สุด เช่น ใช้จ่ายเพื่อเสียงโชคจำนวน 64 รายหรือแสดงเป็นร้อยละ 16 ใช้จ่ายเพื่อไปบริจาคจำนวน 10 รายหรือแสดงเป็นร้อยละ 2.5 และใช้จ่ายทั่วไปในครอบครัวจำนวน 8 รายหรือแสดงเป็นร้อยละ 2 ลักษณะการเก็บเงินออมจากการใช้เบี่ยไม่หมดหรือยังไม่ได้ใช้ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ออมโดยการเก็บเงินไว้กับตัวจำนวน 87 ราย หรือแสดงเป็นร้อยละ 21.75 ส่วนในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการเบี่ยผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการเบี่ยผู้สูงอายุ ปานกลาง จำนวน 227 รายหรือแสดงเป็นร้อยละ 56.75

ในด้านระดับความคาดหวังก่อนเข้าร่วมโครงการและความพึงพอใจหลังเข้าร่วมโครงการเบี่ยผู้สูงอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังก่อนเข้าร่วมโครงการในทุกด้านระดับปานกลาง และมีความพึงพอใจทุกด้านระดับปานกลางแต่ด้านขั้นตอนการดำเนินการในความรวดเร็วในการให้บริการและด้านตัวเบี่ยในความถูกต้องครบถ้วนของจำนวนเบี่ยที่ได้รับพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมาก อันดับความคาดหวังต่อโครงการเบี่ยผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังต่อโครงการเบี่ยผู้สูงอายุมากที่สุด คือ ด้านเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่ให้บริการ และมีความคาดหวังต่อโครงการน้อยที่สุดในด้านสื่อประชาสัมพันธ์ ส่วนอันดับความพึงพอใจต่อโครงการเบี่ยผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในโครงการเบี่ยผู้สูงอายุมากที่สุด คือ ด้านขั้นตอนการดำเนินการและด้านเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่ให้บริการ และมีความพึงพอใจในโครงการน้อยที่สุดในด้านสื่อประชาสัมพันธ์

ในส่วนของการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ 2 ได้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของโครงการเบี่ยผู้สูงอายุ จำนวน 25 ตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 15 ราย หรือแสดงเป็นร้อยละ 60 อยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 12 รายหรือแสดงเป็นร้อยละ 48 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 16 รายหรือแสดงเป็นร้อยละ 64 มีระยะเวลาการทำงานอยู่ในช่วง 6-10 ปี จำนวน 10 รายหรือแสดงเป็นร้อยละ 40 สังกัดอยู่ในสำนักงานเทศบาลตำบล จำนวน

22 ราย หรือแสดงเป็นร้อยละ 88 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 10 คน หรือแสดงเป็นร้อยละ 40

การประเมินโครงการจากทัศนคติ ปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน โครงการเบี้ยผู้สูงอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดทำโครงการเบี้ยผู้สูงอายุจำนวน 23 คน หรือแสดงเป็นร้อยละ 92 ความคิดเห็นเกี่ยวกับช่วงระยะเวลาในการจ่ายเบี้ยในช่วงวันที่ 1-10 ของเดือน เห็นว่ามีความเหมาะสมจำนวน 22 คน หรือแสดงเป็นร้อยละ 96 ปัญหาที่พบจากการดำเนินงาน โครงการเบี้ยผู้สูงอายุ มีปัญหาทุกด้านระดับปานกลาง แต่ด้านขั้นตอนการดำเนินงานในการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน ด้านตัวเบี้ยในเรื่องความสะดวกในการรับเบี้ยของผู้สูงอายุผ่านการ โอนเข้าบัญชี และด้านสถานที่การให้บริการในสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างรอรับบริการ เช่น ห้องน้ำ ที่นั่งรอ น้ำดื่ม เป็นต้น ผลการศึกษาพบว่า มีปัญหาในระดับน้อยลำดับการเกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการ พบปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด ในด้านการจ่ายเบี้ย และพบปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุดใน ด้านสถานที่การให้บริการ

ส่วนด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการเบี้ยผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการเบี้ยผู้สูงอายุ ในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของจำนวนเงินที่จ่ายให้แก่ผู้สูงอายุในแต่ละเดือน เห็นว่าจำนวนเงินมีความเหมาะสมจำนวน 19 คน หรือแสดงเป็นร้อยละ 76 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการเบี้ยผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ เห็นว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการตามนโยบายรัฐบาลจำนวน 15 คน หรือแสดงเป็นร้อยละ 60 อันดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการดำเนินงานของรัฐในด้านต่างๆ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโครงการเบี้ยผู้สูงอายุ ด้านที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดคือ ด้านการจ่ายเบี้ย และด้านที่มีประสิทธิภาพน้อยที่สุดคือ ด้านขั้นตอนการดำเนินการ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอของเบี้ยต่อความต้องการหรือตามความจำเป็นของผู้สูงอายุเห็นว่ารัฐบาลสามารถจ่ายเงินเบี้ยผู้สูงอายุเพียงพอต่อความต้องการหรือความจำเป็นของผู้สูงอายุจำนวน 18 คน หรือแสดงเป็นร้อยละ 72 และเห็นว่าไม่เพียงพอต่อความต้องการหรือความจำเป็นของผู้สูงอายุจำนวน 7 คนหรือแสดงเป็นร้อยละ 28 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสะดวกเหมาะสมของวิธีการจ่ายเบี้ยโดยการ โอนเงินผ่านบัญชีธนาคาร เห็นว่าวิธีการจ่ายเบี้ยมีความสะดวก

เหมาะสมจำนวน 23 คน หรือแสดงเป็นร้อยละ 92 เห็นว่าปัจจัยที่กำหนดจำนวนเงินเบี้ยผู้สูงอายุคือ อัตราค่าครองชีพจำนวน 13 คน หรือแสดงเป็นร้อยละ 52 และไม่แน่ใจจำนวน 1 คนหรือแสดงเป็น ร้อยละ 4 ปัจจัยที่มีส่วนช่วยส่งเสริม สนับสนุน หรือมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินการตาม นโยบายโครงการเบี้ยผู้สูงอายุมากที่สุด คือ การสนับสนุนของฝ่ายบริหาร และน้อยที่สุด คือ การ เปิดรับความคิดเห็นจากผู้มีส่วนร่วมในโครงการ

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างบางส่วนมีความคิดเห็นว่ารัฐบาลควรเพิ่มเจ้าหน้าที่ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องในเพื่อช่วยเพิ่มความรวดเร็วในการดำเนินงาน และให้มีความรวดเร็วในการประกาศผู้ มีสิทธิได้รับเบี้ยในแต่ละครั้ง

2.จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างบางส่วนประสบปัญหาความล่าช้าของการจ่ายเบี้ยของ รัฐบาล มีความต้องการว่าให้มีการจ่ายเบี้ยให้ตรงต่อเวลาและควรมีการแจ้งให้ทราบแน่นอนว่าจะมี การโอนเงินเข้าวันไหน

3.จากการศึกษาครั้งนี้ข้อมูลที่ได้สามารถเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ของนโยบาย และเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายอื่นที่สามารถนำไปใช้กระตุ้นระบบเศรษฐกิจ ในจังหวัดเชียงใหม่ต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

1.การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาในพื้นที่เขตเดียวในจังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูลที่ได้จึง ไม่ครอบคลุมดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการเก็บข้อมูลตัวอย่างจากเขตอื่นในจังหวัดหรือ จังหวัดอื่นๆ เพื่อจะได้ผลการศึกษาที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

2.ในการเก็บตัวอย่างจากเจ้าหน้าที่ของรัฐในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการเก็บตัวอย่างให้ มากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น